

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

4. Cap. De Sacramento Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

Quot sunt sacramenta nouæ lægis?

SEPTEM nec plura, nec pauciora. Baptif- *Sacramē-*
mus, Confirmatio, Euchariftia, Pœni- *ta noua le-*
tentia, Extrema vnctio, Matrimonium, & Or- *gis sunt se-*
do. Est de fide ex Concilij Florentino, & Tri- *ptem.*
dentino feff. 7. can. 1. & vniuerfali Ecclefie
traditione. Causa congrua feptenarij numeri
ponitur à S. Thoma 3. p. q. 56. art. 1. numerus
sacramentorum contra hæreticos defenditur
atque ostenditur à Roberto Bellarmino tom.
2. Controuerf. lib. 2. à cap. 23.

Hæc feptem factamenta, non funt æqualis *Sacramen-*
dignitatis, fed aliud alio dignius eft, ex Con- *ta non funt*
cil. Trident. loc. cit. can. 3. Excellentiffimum *æqualis dig-*
eft Euchariftia, quia in eo continetur Chri- *nitatis.*
ftus: & alia omnia in Euchariftia cõsumman-
tur: Sunt autem hæc feptem factamenta
ad salutem humani generis neceffaria, licet
non omnia fingulis. Quæ de fide credenda
& tenenda, circa sacramentorum doctrinam
in genere, videri poffunt in Concil. Trident.
loco d.

CAPVT IV.

DE SACRAMENTO *Baptifmi.*

Quid

Quid est Baptismus?

EST ablutio exterior corporis, sub præscripta verborum forma facta: vt Magister Sentent. in 4. d. 3. dēfinit, quam definitionem explicat. S. Thom. in 3. part. quæst. 66. artic. 1.

Quæ est materia Baptismi?

MA T E R I A, vt fides Catholica tradit, est aqua vera, naturalis siue elementaris, patet Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. Ephes. 5. Mundans eam lauacro aquæ, in verbo vitæ. Hinc infertur, quod in aqua artificiali expressa ex herbis, aut floribus, nemo potest baptizari, sicut nec in quocunque alio liquore, specie differenti ab aqua naturali. Idem est iudicium, si tanta fiat rerum aliarum cum aqua permissio, vt species aquæ non amplius consistat.

Quæ est forma?

E G O te baptizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Matth. ult. cap. 1. de Baptismo, & eius effectū.

Quantum ad integritatem formæ, si verbum (ego) omittatur, peccatur quidem, tenet tamen Baptismus, quia subintelligitur. Idem dicendum de vltimo verbo, Amen, secundum aliquos qui putant esse præcepti: Eadem est ratio, si loco (te) ponatur nomen pro-

propriū Baptizandi. Tenet etiā Baptis-
mus, Si quis dicat Baptizetur seruus Christi in
nomine Patris, & Filij, &c. vt constat ex con-
suetudine Ecclesiæ Græcæ, quæ vtitur dictis
verbis. Si quis autem dicat. Ego te baptizo in
nominibus, pro (nomine) non tenet Baptis-
mus, quia indicaretur diuersitas essentiæ, inter
personas. Nec etiā valet, si quis dicat, in no-
mine sanctæ Trinitatis, quia expressa, & di-
stincta prolatio trium personarum, in forma
Baptismi est necessaria. Si autem quis baptize-
tur in nomine Christi, dubium est inter Do-
ctores, an teneat. Quia Actor. 2.8. & 19. legi-
mus Apostolos sic baptizasse. Nunc autem di-
cendum, si quis sic baptizaret, mortaliter pec-
caret, agendo contra præceptum Ecclesiæ, &
exponendo se, & alium periculo, in re perti-
nente ad salutem, & sic baptizatus, sub condi-
tione esset iterum baptizandus, per regulam
generalem in hac materia. Quotiescunque
dubium est, an valeat Baptismus, sub conditio-
ne iterum baptizandus est, cap. 2. de Baptismo
& eius effectu: hoc modo. Si baptizatus es,
non te rebaptizo: Sed si nondum baptizatus
es, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, &
Spiritus sancti, Amen.

Quis minister Baptismi est?

VIA ordinaria est Sacerdos, & si Diaco-
nus, vel Subdiaconus, vel alius clericus
extra

extra casum necessitatis baptizat, mortaliter peccat, & in quocunque casu solemniter baptizat antè presbyterium efficitur irregularis: c.1. de clerico non ordinato ministrante.

In necessitate autem quilibet homo, tam fidelis, quàm infidelis, siue vir, siue mulier, potest baptizare, si sciat debitam formam, & habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia: Quia cum Baptismus sit sacramentum necessitatis, sicut ex parte materiæ sufficit quæcunque aqua naturalis, ita ex parte ministri quicunq; homo, vt testatur S. Thom. q. 67. art. 5. Tamen id obseruandum, vt in necessitate, præsentem clerico, laicus non baptizet, & præsentem clerico maiore, minor non baptizet, & præsentem viro, non mulier, & præsentem fideli, non infidelis.

De ablutione, vel immersione, An trina immersio sit necessaria?

QUANTVM ad Baptismi necessitatem, requiritur ablutio, vt autem fiat vna ablutio, vel immersio, quæ vnicam passionem Christi significat: vel trina, quæ Trinitatem denotat, seruandum est secundum consuetudinem & ritum Ecclesiæ, in qua Baptismus confertur. In quibusdam locis, infantes merguntur in aquam, in alijs aqua super eos funditur.

Ante omnia in hoc sacramento, & in alijs obser-

obseruandum, vt fiat ablutio siue immersio, quando verba formæ proferuntur; quia in collatione Sacramentorum, materia & forma debent coniungi, vt docent S. Thom. in 3. part. quæst. 60. art. 6. & q. 66. art. 8. Caiet. ibid. Ioannes à Turrecremata, cum Gloss. in 1. q. 1. cap. Detrahe. Nauarr. in Manuali cap. 22. num. 7. & alij alibi. Seruandus est ergo moralis modus, vt quando ablutio fit, verba simul proferantur. Quando autem trina fit ablutio siue immersio, id ante omnia cauendum, ne ad vnamquamque ablutionem tota forma repetatur, vt factum ab indoctis animaduerti, sed sub vna formæ prolatione fiant tres ablutiones: *Prima*, quando dicitur: Ego te baptizo in nomine Patris. *Secunda*, in verb. & Filij. *Tertia*, quando profertur: Et Spiritus sancti.

Que pars corporis debet abluī, aut aqua perfundi?

CONSVETUDO vniuersalis Ecclesiæ, baptizat in capite, in quo vigent omnes sensus interiores & exteriores, vt docet S. Thom. q. d. art. 7. Potest tamen abluī omnis vera, & viua pars corporis. Quare si timeretur mors infantis, pede, aut brachio emisso, possit baptizari in parte emissa, & foris apparente, quia anima est in qualibet parte corporis viua: vt rectè tradunt S. Thom. in quæst. 68. art. 11. ad vltimum, & in 4. d. 6. art. 1. q. 1. & Nauarr.

uarr. de pœnit. d. 1. cap. vulgaris, num. 3. & in Manuali Confess. loco d. & alij alibi. Tamen si tempus admittat, iterum sub conditione baptizandus esset talis infans, vt quidam rectè tradunt.

DE NECESSITATE

Baptismi.

An Baptismus omnibus sit necessarius ad salutem, ita vt nullus hominum possit saluari, si non baptizetur.

QVÆSTIO potest intelligi: aut de adultis, aut de paruulis. Item de Baptismo in re, vel in voto: nunc dicendum secundum fidem Catholicam. Baptismus in re, vel in voto, est necessarius omnibus hominibus ad salutem, patet Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. non potest introire in regnum cœlorum. Concil. Trident. sess. 6. cap. 4. de iustificatione, & sess. 7. can. 5. de Baptismo. Aliter tamen loquendum de adultis: Aliter de paruulis. Adulti, cum habeant vsum rationis, possunt per Baptismum in voto saluari, adiuncto Baptismate flaminis, in casu, quo Baptismus aquæ in re, haberi non potest. Paruulis autem via ordinaria, simpliciter necessarius est Baptismus aquæ in re, patet ex Ioan. 3. & traditione Apostolica, de qua scribunt D. Dionysius Areopagita cap. vlt. Cœlestis Hierachia. August. lib. 4. contra Dona-

Donatistas. cap. 24. & lib. 1. de Baptismo paruulorum cap. 16. Cyprianus lib. 3. Epistolarum cap. 8. Quare sacri canones docent, summa celeritate esse recurrendum cum infantibus ad Baptismum: cum non sit aliud remedium salutis pro illo statu, & sine causa eorum Baptismus differatur; de consecr. d. 4. cap. Baptizandi, &c. Nulla præter.

Hic etiam obseruandum si adultus baptizatur, debet habere intentionem recipiendi, quod dat Ecclesia, vel Christus instituit, & requiritur etiam ad effectum gratiæ, vt sit in eo fides, iuxta illud Christi: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Ad idem facit consuetudo Ecclesiæ quæ interrogat catechumenos, an credant. In adultis etiam dolor de peccatis necessarius est, cum proposito de mutatione vitæ futuræ, ex illo Actor. 2. pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum in remissionem peccatorum. Quantum verò ad infantes, cum non vtantur ratione, nec contraxerint peccatum originale propria voluntate, sufficiunt ipsis intentio, & fides Ecclesiæ & fidelium.

Quotuplex est Baptismus?

TRIPLEX à Doctoribus ponitur. Vnus Baptismus aquæ siue fluminis, qui propriè est Baptismus & Sacramentum. Alter pœnitentiæ siue fluminis, qui fit per contritionem & conuersio-
C
triplex fluminis, & conuersio- sanguinis.

uersionem ad Deum, sic dictus, quia à Spiritu sancto, per modum charitatis inflatur. Tertius sanguinis, quo martyr proprio sanguine abluitur, de his fit mentio de consecrat. d. 4. cap. Baptismi vicem. Baptismus aquæ est sacramentum, reliqui sic dicuntur, quia vicem Baptismi suppleant, quando haberi non potest. Deinde si quis baptizetur Baptismo flaminis, aut sanguinis, data opportunitate, tenetur adhuc suscipere Baptismum aquæ, sed non contra.

De suscipientibus baptizandum apud fontem.

IN Baptismi administratione requiritur aliquis, vel aliqua, qui, vel quæ puerum leuet de fonte, vt constat ex traditione Apostolica ad nos vsque deriuata, de qua D. Dionysius cap. 2. de Ecclesiastica Hierarchia. Officium autem suscipientis est, eum quem de fonte leuat, instituere in necessarijs ad salutem, si parentes moriantur, vel negligentes sint. Inter suscipientes baptizatum, baptizatiq[ue] patrem & matrem, nec non inter baptizantem & baptizatum, baptizatiq[ue] patrem & matrem, cognatio spiritualis contrahitur, de qua Concil. Trident. sess. 24. cap. 2. de reform. matrimonij. Dubium hinc esse potest. An, quando puer in necessitate domi, sine solemnitate baptizatur, & postea defertur ad Ecclesiam, vt solemnitas adhibeatur, & ibi tene-
tur

atur ab aliqua, vel aliquibus, an in Ecclesia contrahatur cognatio spiritualis. Respondetur, quod in illo posteriori actu, quando solemnitas adhibetur, non contrahatur, quia ibi non est Baptismus, sed tantum quid sacramentale, & solemnitas extrinseca sacramento. Nauarr. in Manuali confess. c. 22. nu. 40. Rebuff. in reg. 46. Innocentij 8. de dispensationibus in gradibus prohibitis, Gloss. 5. num. 28. dicit hanc declarationem datam in plumbo.

Dubium. An cognatio spiritualis per procuratorem contrahatur?

RESPONDETUR quamuis aliqui asserant contrahi, quos recenset Syluester in verbo Matrimonium 8. q. 7. tamen dicendum quod minimè contrahatur, sic Bart. in l. Gallus. §. forsitan. ff. de libert. & posthum. Syluest. loc. cit. Dominicus Sotus in 4. sent. d. 42. q. 1. art. 2. Didacus Couarr. in tit. de sponsalib. 2. par. c. 6. & alij ab eo citati. Quia suscipere infantem de fonte, est actio personalis.

An Baptismus possit reiterari?

IN nullo casu, sine graui sacrilegio potest reiterari. Probatur Ephes. 4. vnus Deus, vna fides, vnum Baptisma. & Hebræor. 6. Impossibile est eos, qui semel illuminati gustauerunt donum cœleste, rursus renouari ad pœnitentiam. Per pœnitentiam sancti patres in-

C 2 telli-

telligunt Baptismum: & in symbolo Nicæno, Confiteor vnum baptisma in remissionē peccatorum. Hinc in iure ciuili seuerè prohibetur sub pœna capitis, ne quis scienter rebaptizet. l. 2. C. Ne sacer Baptismus reiteretur. Quando autem probabiliter dubitatur, an puer sit baptizatus, iterum baptizandus est sub conditione, modo supradicto. Quia non dicitur reiteratum, quod nescitur factum; de consecr. d.

Rebaptizans efficiatur irregularis. 4. cap. de his. Efficitur etiam secundum ius canonicum irregularis rebaptizans. de consecr. d. 4. cap. Eos, & cum hoc solus Papa dispensat. Quare sacerdotes diligenter debent examinare, quando puer defertur ad Ecclesiam, an in necessitate sit baptizatus, & quomodo, ne sine iusto dubio reiterent baptismum, & incendant in pœnas canonum.

De effectibus Baptismi.

PROPRIVS & principalis Baptismi effectus est, verè remittere omnem culpam, tam originalis, quàm actualis peccati ipsum præcedentis, & infundere gratiam, virtutesque infusas: Concil. Trident. sess. 5. de peccato originali can. 4. & 5. & cap. Maiores de baptismo, &c.

Secundus, remittere etiam omnem pœnam peccatorum ipsum antecedentium.

Tertius, aperire regnum cœlorum. Ioan. 3.

Quartus, imprimere characterem,

Quin-

Quintus, illuminare intellectum, & fecundare affectum. De cæremonijs quæ à Catholicis adhibentur, in administratione Baptismi latè ex patribus Bellarmin. tomo 2. lib. 1. de sacramento Baptismi à cap. 25. tractat.

CAPVT V.

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

Quid est Confirmatio?

EST Vnctio chrisimatis in fronte baptizati, facta ab Episcopo sub præscripta verborum forma.

Quæ materia & forma huius sacramenti?

MATERIA est chrisina ex oleo oliuarum, & balsamo confectum, & ab Episcopo consecratum. Non potest autem materia huius Sacramenti consecrari à simplici Sacerdote, nisi ex commissione Pontificis.

Forma huius Sacramenti ex Concilio Florentino, est, Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Confirmatio debet in formam crucis fieri, ita vt minister, crucis signo suscipientem muniat: Alioqui forma esset falsa, nam dicit, Signo te signo crucis.

C 3

Qui